De wildernis in: door je limieten heen duiken

Wijsheid: En hoe was je duik? Eerste duik na het afronden van je open water cursus, moet behoorlijk spannend zijn geweest, of niet soms?

Dwaasheid: Oh Man … Het wrak en de machinekamer beneden … Dat was gewoon episch!!

Wijsheid: Ik dacht dat daar alleen maar diepe wrakken waren? En trouwens, hoe kwam het dat je zomaar daar naar binnen durfde?!?

Dwaasheid: Yeah, weet je, eigenlijk onverwacht! Ik heb gewoon de gids gevolgd. O, het zicht werd op een bepaald punt slecht en ik raakte verward in een paar kabels zodat ik een beetje doorflipte omdat ik bijna geen gas meer had … 40 meter man, dat slurpt gas heel snel op! Had er geen idee van. In ieder geval, god zij dank, was er een kerel wiens lichtstraal uit het niets opdook. Hij bevrijde en redde me op de een of andere manier en het lukte me om eruit te komen, vraag me af hoe …'

Wijsheid: Lieve hemel! Waar waren je gids en de andere duikers dan?

Dwaasheid: Nee man, het was alleen maar ik en hem. Ik had extra betaald voor de VIP tour! Hoe dan ook, ik kwam hem op het bovendek tegen. Precies op tijd om gas met me te delen! Grapje!

Wijsheid: Ben je gewoon gek of alleen maar gestoord?

Dwaasheid: Oh, kom op… wees niet zo'n watje! Hé, weet je wel dat er hier ook een geweldige grot is …?!

Terugkijkend op de hoogtepunten van onze duiktrip zijn de meesten van ons tenminste een maal boven gekomen met dit soort zelfonderzoek: Wat is er zojuist gebeurd? Wat had er kunnen gebeuren? Wat had ik moeten doen?

Gelukkig als we terug aan het oppervlak zijn gekomen om zulke vragen te kunnen stellen waren er geen slachtoffers. Tenminste: niet deze keer. Natuurlijk zullen sommige mensen geen vragen stellen bij of ingaan tegen gebeurtenissen die hun voorbij hun werkelijke limieten voeren, misschien uit onwetendheid of gebrek aan kennis, misschien uit trots of eigenzinnigheid, of misschien last but not least gewoon omdat ze geen nee willen zeggen.

JE LIMIETEN

Je duiklimieten worden bepaald door twee belangrijke gerelateerde factoren: je duikbrevet niveau en je comfortzone die beide gevormd worden door training en ervaring. Brevettering is geen reddingsvest, maar als de comfortzone van een duiker verder gaat dan zijn huidige brevettering stapt hij de wildernis in. Met andere woorden: een onbekende, spannende gevaarzone.

Duikeducatie is tenminste voor een deel gebouwd op ongevallenanalyse. Als zodanig is het gericht op het aanbieden van een cognitief protocol – een reeks handelingen die uitgevoerd moet worden in reactie op potentiële problemen die zich tijdens een duik kunnen voordoen. Het is een bewezen proces dat duikers de mogelijkheden biedt tot het oplossen van problemen. Het schetst ook de specifieke materialen die nodig zijn om een dergelijke activiteit te ondersteunen.

Niemand van ons is gekwalificeerd als bestuurder van een raceauto wanneer we ons rijbewijs in ontvangst nemen. We hebben gewoon een minimum aantal opleidingsuren gehad om te garanderen dat we onszelf of anderen niet in gevaar brengen wanneer we de weg op gaan en hopelijk ook geen boom raken. Hetzelfde geldt voor duikopleidingen en de daarop volgende uitgifte van een brevet. Dit betekent op zich nog niets, maar de uiteenlopende ‘specialties’ kunnen terecht verdiend worden, waaronder diepte, decompressie, geen directe toegang tot het oppervlak of koud water om er maar een paar te noemen.

Duikopleidingen bieden een comfortzone binnen de brevetteringslimieten. Oefening helpt in het ontwikkelen en definiëren van je eigen persoonlijke limieten binnen dit kader. Sommige duikers zullen gaan inzien dat een activiteit niet echt hun ding is en dat opgeven. En daar is niets verkeerds aan, in feite precies het tegengestelde. Andere zullen met babystapjes verder gaan en hun ervaring zo wijd mogelijk maken voor ze zich richten op het volgende level. De ongelukkigen zijn degene die tussen deze twee benaderingen vallen en zich met open ogen in de wildernis wagen. Alleen door onze beperkingen te identificeren kunnen we onszelf verder brengen en de contouren van wat mogelijk is opnieuw definiëren.

DE ULTIEME VERLEIDING VOOR DUIKERS

Een duiker die opzettelijk over zijn of haar limieten heen gaat, volgt óf een zoektocht naar een denkbeeldige heilige duikgraal en schuift daarbij de waarde van de opleiding opzij, of volgt het leiderschap van een gids of instructeur wiens veronderstelde wijsheid en ervaring zorgt voor onsterfelijkheid.

Met andere woorden: verleid worden voor dat wat verboden is, maakt deel uit van de menselijke natuur en de onverschrokkene waagt zich soms de wildernis in, met en soms zonder, de externe invloed van een gids of buddy. De motivatie is over het algemeen ofwel intrinsiek, zoals nieuwsgierigheid, ego of extrinsiek als die aangedreven wordt door druk vanuit de groep, de schaamte om nee te zeggen en een 'looser' te lijken. Ongeacht de motivatie is er nog steeds een zeker mate van bewustzijn die de duiker alert maakt van het feit dat hij hier, op dit moment, niet zou moeten zijn. Dit bewustzijn is voor sommigen productief en een bron van meer voorzichtigheid die de erbij behorende gevaren deels verkleinen. Aan de andere kant verandert voor anderen de verhoogde mate van stress potentiële risico's in actuele voorvallen.

Een duiker die onbedoeld verder gaat dan zijn limieten houdt per definitie geen rekening met het bestaan ervan, door gebrek aan educatie of door domheid. De onwetendheid strekt zich uit tot de inhoud van de vrijwaringsverklaring, ongelezen en blindelings ondertekend bij aankomst op het duikcentrum. Het gaat om het bevestigen van een geldige duikverzekering die geen garantie biedt voor de uitkomst, maar wel kan helpen bij de gevolgen als het je gelukt is terug te komen. De onwetendheid strekt zich ook uit tot de zorgen van de gids over wie wie is in de groep qua brevettering door hiërarchie druk en uiteindelijk, 'Duikers Willen Gewoon Plezier Hebben' … en in principe staat de mate van plezier gelijk aan de fooi. Uiteindelijk "willen duikers gewoonplezier hebben".

Duikcentra zijn vaak verantwoordelijk voor het hele proces van begeleide groep organisatie. Business is nu eenmaal business, dus het is vaak handig om een gemengde groep duikers toe te wijzen aan een gids wiens taak het is de klanten een plezier te doen, maar vooral om het duikcentrum een plezier te doen en zo zijn baan te behouden. Aan de ene kant is het een hoog risico proces voor alle betrokken partijen. Aan

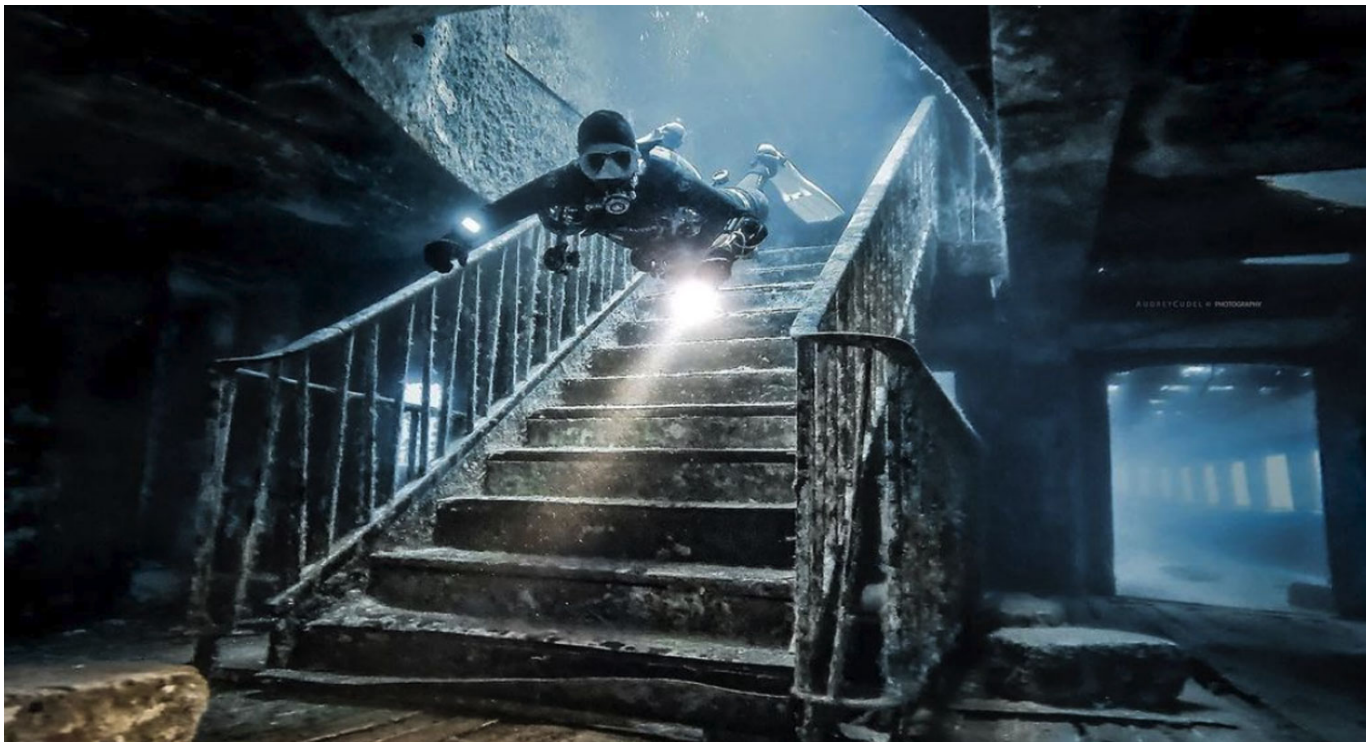
de andere kant is de onwetendheid betreffende de risico's die erbij komen kijken en het accepteren van de begeleide groep de meeste duikers ervan weerhoudt om vragen te stellen of het hebben van angst voor de inhoud. De volledige afwezigheid van bewustzijn over dat wat er aan de hand is heeft misschien wel als enig voordeel – het niet veroorzaken van extra stress in de veronderstelling dat er niets verkeerd gaat.

WIE WIND ZAAIT…

Attitude speelt een voorname rol tijdens een duikreis. Gedeeltelijk is dat begrijpen, analyseren en de eerlijkheid hebben om te erkennen dat de duik niet gegaan is, zoals hij had moeten gaan ongeacht de gevolgen. Er is wat moed voor nodig om een constructieve discussie met een gids of buddy aan te gaan, en met jezelf wanneer je voelt dat zelfs nu het je vandaag gelukt is om terug te komen de duik gewoon niet 'OK' was.

Sommigen zeggen dat voorkomen beter dan genezen is maar waarom daar dan niet aan toe te voegen dat genezen altijd nog beter is dan het steeds weer opnieuw te doen. Ja dit kleine wrakje ziet er van de buitenkant onschuldig uit. Ja, de dieptecijfers op de computers worden de heilige graal voor sommige duikers. En ja, deze grot was gewoonweg verbazingwekkend. En dit mag allemaal waar zijn, maar wat is de waarde ervan als dingen verkeerd lopen en je je realiseert dat je er eenvoudigweg niet klaar voor was, voor je eigen en je teams veiligheid. Een wetenschapper , beroemd door $E=MC^2$ stelde ooit eens, "Zodra we onze limieten accepteren, gaan we erdoor heen."

Wijsheid: En hoe was je duik? Eerste duik na het afronden van je open water cursus, moet behoorlijk spannend zijn geweest, of niet soms?

Bewustzijn: ‘Man, ik voel me zo stom. Ik had er geen idee van waar ik aan begon. De gids had het over een wrak en een machinekamer voor de duik, maar in mijn gedachten zag he hele plaatje er anders uit. Ik wist dat het verder ging dan mijn dieptelimiet, maar niemand leek zich daar druk over te maken en ik hoorde dat het wrak episch is … Weet je, ik wilde het gewoon zien …’

Wijsheid: ‘Wat gebeurde er toen?’

Bewustzijn: ‘Ik volgde de gids, maar toen hij naar binnen ging wist ik niet wat ik moest doen. Dus volgde ik hem, maar het zicht werd op een bepaald punt echt slecht en ik raakte vast in een paar kabels, dus ik begon door te flippen. Ik had ook bijna geen gas meer en er was die NDL (no decompression limit) waarschuwing die ROOD op mijn computer oplichtte! Ik had er geen idee van wat ik moest doen. Ineens was daar die man wiens lichtstraal uit het niets opdook en die bevrijdde mij op de een of andere manier en het lukte me naar buiten te komen, maar vraag me niet hoe…

Wijsheid: ‘Lieve hemel! Waar waren je gids en de andere duikers dan?’

Bewustzijn: ‘Nee man, het was die dag alleen maar ik en hem. Ik had extra betaald in de hoop een meer privé tour te krijgen! Ik kwam hem tegen net voordat ik zonder gas kwam te zitten … ’

Wijsheid: ‘OMG!! Dat was op het nippertje!?’

Bewustzijn: ‘En weet je, hij bood me aan om voor de tweede duik die grot in te gaan… Natuurlijk was dat ’s morgens verleidelijk, maar toen vond ik het wel goed zo …

Wijsheid: ‘Wat zei hij?’

Bewustzijn: ‘Eigenlijk niet veel, hij is ’s middags met een groep weer naar het wrak gegaan. Ik weet niet of duiken uiteindelijk wel iets voor me is.’

Wijsheid: ‘Voor mijn gevoel had dit niets met duiken te maken… misschien moet je nog eens denken aan wat je in het begin voor ogen had. Doe het op je gemak en zoek dan een goede opleiding als dat is wat je werkelijk wilt. En vergeet niet dat je onderbuikgevoel altijd je beste gids is. Ik ben blij dat het je lukte om terug te komen buddy!’

Vertaler: Els Knaapen